

Waterwet of waterige wet?

— Alexander Haje

De nieuwe Waterwet moet vereenvoudiging brengen in de huidige verbrokkelde waterstaatswetgeving. Het voorontwerp wetsvoorstel Waterwet gaat niet uit van 277, maar van slechts 117 wetsartikelen. Meer dan een halving. En dat betekent meer transparantie in de waterbeheerswetgeving, aldus Andy Krijgsman, senior beleidsmede-werker Waterbeleid van de Unie van Waterschappen. Een belangrijk pijnpunt is echter dat in de wet niet de zogeheten aangewezen categorieën indirecte lozingen op de riolering, waarvoor waterschappen op dit moment bevoegd zijn, zijn opgenomen', stelde Krijgsman tijdens de regionale voorlichtingsbijeenkomst die onlangs bij het Hoogheemraadschap van Delfland werd gehouden.

— Niet alleen de Unie van Waterschappen is van mening dat indirecte lozingen onder de nieuwe Waterwet moeten worden gebracht. Jan Spier van het ministerie van Verkeer & Waterstaat, constateerde tijdens de voorlichtingsbijeenkomst in Delft dat het ontbreken van de indirecte lozingen in het voorontwerp wetsvoorstel een 'groot pijnpunt' vormt voor de waterschappen. Spier verzorgde tijdens de bijeenkomst op 27 september jl. een inleiding op het voorontwerp van de Waterwet, die evenals een tweetal eerdere regionale bijeenkomsten in

Zwolle en Den Bosch veel belangstelling trok. Dijkgraaf Schoute van het Hoogheemraadschap van Delfland die in Delft als dagvoorzitter optrad, mengde zich ook in de discussie. Over de indirecte lozingen op de riolering zei hij onder meer dat deze zo gerelateerd zijn aan de waterschappen dat je die niet zo maar kunt overhevelen naar de gemeenten.

— Integratie en modernisering

— Waarom een nieuwe Waterwet?

Volgens de staatssecretaris van V&W voldoet de huidige waterbeheerswetgeving niet meer. Er is sterke behoefte aan een moderne waterwetgeving die uitgaat van integraal waterbeheer en die aansluit bij actuele ontwikkelingen als Waterbeheer in de 21ste eeuw (WB21) en de invoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast, zo zegt de staatssecretaris, zijn bedrijven, burgers en overheden veel meer gebaat bij een duidelijke en transparante wetgeving die het aantal regels minimaliseert en procedures vereenvoudigt.

— De huidige wetgeving is verspreid over een aantal verschillende wetten die bovendien deels verouderd zijn. Die versnippering komt eenduidigheid en transparantie niet ten goede, aldus de staatssecretaris. Het gaat daarbij om de Wet op de waterhuishouding, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet verontreiniging zeewater,

de Grondwaterwet, de Wet droogmakerijen indijkingen, de Wet op de waterkering. De Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Waterstaatswet 1900. Al deze wetten komen nu in aanmerking voor integratie en modernisering en worden ingetrokken met de invoering van de nieuwe Waterwet. De daadwerkelijke inwerkingtreding van de nieuwe Waterwet zal naar verwachting na 2008 plaatsvinden. Maar voordat het zo ver is, zal eerst het huidige voorontwerp wetsvoorstel in de Kamer moeten worden besproken.

— Reacties

— Andy Krijgsman, die zich namens de Unie intensief bezighoudt met de nieuwe Waterwet, laat weten dat waterschappen tot en met 12 oktober in de gelegenheid zijn gesteld om op het voorontwerp wetsvoorstel te reageren. 'Op 28 oktober vindt de ledenvergadering van de Unie plaats. Voor die tijd moeten alle reacties vanuit de waterschappen zijn verzameld. Ze bepalen mede de inhoud van de reactie van de Unie op het voorontwerp wetsvoorstel Waterwet dat begin november naar de staatssecretaris van V&W wordt verzonden.'

— Terugkijkend op de drie regionale voorlichtingsbijeenkomsten die zijn georganiseerd over het voorontwerp wetsvoorstel, zegt Krijgsman: 'Bij alle drie bijeenkomsten was er sprake van een stevige discussie

‘Ondanks alle positieve elementen zijn er ook punten van kritiek’

over de diverse onderdelen van de Waterwet. Algemeen oordeel was dat de nieuwe Waterwet een goede stap voorwaarts is. De wet biedt een vereenvoudiging van het aantal huidige regels, meer transparantie en meer eenduidigheid. Daarom ook luidde mijn antwoord op de vraag *Waterwet of waterige wet?*, die ik tijdens de onlangs in Delft gehouden bijeenkomst stelde, dat we met de nieuwe wet substantiële winst boeken. Van een waterige wet is absoluut geen sprake. De nieuwe Waterwet biedt een gedegen instrumentarium voor integraal waterbeheer. Daarnaast voorziet de wet in een heldere taakverdeling: Het Rijk fungeert als beheerder van het hoofdwatersysteem, de waterschappen zijn de regionale waterbeheerders die bovendien verantwoordelijk zijn voor de zuivering van stedelijk afvalwater en de gemeenten hebben de zorgplicht over de verwerking van overtollig grondwater en afvloeiend hemelwater. Voorts zijn de waterschappen tevens grondwaterbeheerder met uitzondering van grondwaterbeheer in geval van drinkwaterwinning, grote industriële onttrekkingen en koude-warmteopslag. Voor die drie punten geldt de provincie als verantwoordelijke.’

— Kritiek

— Krijgsman voegt hier onmiddellijk aan toe dat er vanuit waterschapskringen ook (princiële) punten van kritiek op het voorontwerp wetsvoorstel Waterwet naar voren zijn gekomen tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten

over de nieuwe Waterwet. Krijgsman: ‘Een zwaarwegend punt is dat de huidige verantwoordelijkheid van waterschappen met betrekking tot indirecte lozingen op de riolering niet in het voorontwerp is opgenomen. Er is een breed draagvlak onder de waterschappen om dit punt wél onder de Waterwet te brengen. De Unie en de waterschappen keuren het af om de vergunningen- en handhavingsbevoegdheid voor indirecte lozingen bij gemeenten onder te brengen op grond van het voorontwerp wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht. Omdat de waterschappen vanuit Europees perspectief steeds meer verantwoordelijk worden geacht voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en doelstellingen in dat kader moeten waarmaken, ligt het voor de hand dat vanuit een brongerichte benadering ook het verlenen van vergunningen voor zware lozingen in handen blijft van de waterschappen. Een tweede argument is dat de waterschappen de afgelopen jaren heel veel hebben geïnvesteerd in hun zuiveringsinstallaties. Mede daarom willen zij kunnen blijven sturen op wat er aan afvalwater binnenkomt, zeker als het zware lozingen betreft. En als derde bezwaar geldt dat waterschappen in geval van calamiteiten direct moeten kunnen handelen en niet eerst via gemeenten noodprocedures moeten opstarten.’

— Helderheid

— Een ander punt van kritiek op de nieuwe Waterwet is de grondwaterproblematiek in

het stedelijk gebied. Daarvan is nooit helemaal duidelijk geweest wie daarvoor verantwoordelijk is, verduidelijkt Krijgsman. ‘In de nieuwe wet is die onduidelijkheid niet weggenomen. Als een gemeente overtollig grondwater niet goed verwerkt, in hoeverre is het waterschap daarvoor dan verantwoordelijk? Ook de verantwoordelijkheid van waterschappen voor historisch gegroeide grondwaterproblemen in stedelijk gebied is onduidelijk. Dit soort concrete vragen wordt niet in het voorontwerp wetsvoorstel beantwoord. Daarover willen de waterschappen in de Waterwet meer helderheid.’

Een derde punt van kritiek dat ook tijdens de voorlichtingsbijeenkomst in Delft naar voren werd gebracht, is het aspect waterkering. Krijgsman: ‘Doordat het begrip watersysteem steeds meer een ‘containerbegrip’ is geworden, waarvan ook de waterkering deel uitmaakt, neemt de onduidelijkheid toe. Vanuit waterschapskringen pleit men daarom vanuit het oogpunt van veiligheid voor een objectgerichte regeling in plaats van een functiegerichte benadering vanuit het watersysteem. Evenals alle overige punten zal ook dit principiële punt van kritiek in de reactie van de Unie op het voorontwerp wetsvoorstel Waterwet onder de aandacht van de staatssecretaris worden gebracht.’